

Қарағанды Мемлекеттік Медицина Университеті

Еңбек гигиенасы, кәсіби аурулар және балалар мен
жасөспірімдер гигиенасы

ОСӨЖ

Сексуалды мәдениет. Денсаулығында ақауы бар индивидтерді
тұлға түрінде гигиеналық және жыныстық тәрбиелеу әлеуметтік
үрдіс.

Орындаған: Шаймбетов Е.Х.

МПД 5-003

Тексерген: Бакарамова Г.А.

Қарағанды 2017

Жоспар:

- Кіріспе
- Жыныстық қарым қатыныстар(сексуалды)
- Жыныс тәрбиесі
- Жыныстық және репродуктивтік денсаулығы
- Қорытынды
- Пайдаланылған әдебиеттер

•Кіріспе:

Қазақ халқының менталитетінде «жыныстық қатынас» туралы сөз қозғау көбінесе ұят пен арға келіп тіреліп, көп жағдайда соның арнасынан шыға алмай қалып қояуда. Ал, шынтуайтына келгенде, «мәдениет» пен «жыныстық қатынас» бір-біріне қарама-қайшы емес, өйткені жыныстық қатынастың нақты мәдениеттен тыс болмайтыны бесенеден белгілі. Ал мәдениет өз кезегінде сексуалды-эротикалық компоненттерсіз өмір сүрмейді.

- **Адамның жыныстық өмір** - өте маңызды және күрделі аймағы. Оның елеулі бөлігі салауатты жыныстық қалыптастыруды стендтер, ол қарама-қайшы процесс болып табылады.
- Белсенді соңғы онжылдықта жыныстық мәдениет мәселелері әр түрлі ғылымдардың өкілдері оқыды. Бұл терең туындаған жұмыстар, үйде, бос уақыт қызметінің өзгерістері. Осы ғылыми және ғылыми-техникалық прогресстің сапалы өзгеру жыныстық саласындағы ерлер мен әйелдер арасындағы қарым-қатынасқа алып келді

Сексуалды қатынастар – ересек адамның қалыпты өмірінің міндетті бөлігі. Оны одан зардап шегу үшін емес, қуаныш алу үшін құру керек

Сексуалды қатынастар 3 бөліктен тұрады:

- Физикалық жақындық (құшақтау, сүйісу, айналасу, жыныстық қатынас).
- Жан дүниелік жақындық (бір-біріне деген симпатия, жақсы көру, сенім, қолдау).
- Ара-қатынастағы жақындық (қамқорлық, көмектесу, жалпы қызығушылықтары мен айналысатын істері, болашаққа жоспар құру).

- **ЖЫНЫС ТӘРБИЕСІ** – балалар мен жастардың ақыл-ойының, адамгершілік құндылықтар туралы көзқарасының, дене бітімінің, эстетикалық талғамының дұрыс қалыптасып, дамуын қамтамасыз етуге бағытталған, жалпы тәрбие жұмысы процесінің құрамдас бөлігі. Жыныстық жетілу мерзімі қыздарда 12 – 13 жастан 16 – 17 жасқа, ұлдарда 13 – 14-тен 17 – 18 жасқа дейін созылады. Осы кезеңде Жыныстық тәрбие-не көп көңіл бөлінеді. Баланы дұрыс өсіру үшін әке-шеше, оқытушылар, дәрігерлер әр түрлі жұмыстар жүргізеді (жеке әңгіме, гигиеналық талап, дұрыс тамақтану, т.б.) Жыныстық тәрбие баланың спортпен, еңбекпен шұғылдануын, қыз бен ер бала арасында шынайы достық болуын талап етеді. Жыныстық тәрбие балалар мен жастарды әр түрлі әбестіктен, жыныс қасіретінен сақтандырады.

- Дәрігерлер мен педагогтардың айтуы бойынша, жыныстық өмірді тым ерте бастамау керек. Өйткені, жас азаматтар толыққанды жыныстық қатынастарды құра алмайды. Ерте (әсіресе зорлықтан кейінгі) жыныстық қатынастар бүкіл өмір бойы сақталып қалатын жан дүниесінің жарақатына алып келеді. Ал егер де ерте басталған жыныстық қатынастың нәтижесінде жүктілік дамыса немесе жыныс жолымен берілетін белгілі бір ауруды жұқтырса, ол екі жұптың олар туралы білмегендігінен дамиды.

- Жыныстық және репродуктивтік денсаулықты сақтау ассоциациясының деректеріне сүйенсек, елімізде жүктіліктің 11-16 пайызы ерте жүктілікке тиесілі екен. Жасанды түсік арқылы шаранадан құтылғысы келетіндердің басым бөлігі қазір 14-18 жас аралығындағы қыздар. Қазақстанда жастардың жыныстық қатынасқа түсуі 14 жастан басталатыны да анықталған. Мастопатия ауруы да «жасарып» келеді. Елімізде 15 жасар қыздардың мастопатиямен ауырған деректері тіркелген. Ал Қазақстанда ЖҚТБ (СПИД) орталығының дәйегінше, қауіпті дертке шалдыққандардың басым бөлігі – 15-25 жас аралығындағылар екен.

- Жыныстық жұқпалы аурулардың көбейгені өз алдына, жасөспірім қыздардың арасындағы анорексия да бүгінде бас ауыртар мәселеге айналды. Сымдай тартылып сымбатты көрінемін деп, ашығуды әдетке айналдырған арулар өздерінің анорексияға қалай шалдыққанын да аңғармай жүр. Бұрын тек әйелдерді қинайтын киста мен миома аурулары да жас қыздарда бел алды. Осыдан кейін бізде жыныстық тәрбие жөнінен проблема жоқ деп көріңіз. Есте сақтаңыздар: ерте жаста дамыған жүктілік ауыр өтеді, босану қиын болады, нәресте әлсіз немесе туа пайда болған ақаулармен туылады! Бірінші медициналық түсіктер жиі бедеулікке, жыныс мүшелерінің басқа да көптеген ауруларына алып келеді. Ерте жыныстық қатынастардан ұлдарға қарағанда жиі қыз балалар зардап шегеді.

- Жыныстық тәртіпке физиологиялық ,психологиялық және социомәдени процесстер кіреді бұлардың алғашқы екеуі соңғысына бағындырылған ,құрамына енген.Көптеген әртүрлі мақсаттар жыныстық қатынасқа түсу арқылы болатын адамның жыныстық тәртібінің сипатты белгілері болып табылады.Жыныстық тәртіп жыныстық қажеттіліктен басқа да көптеген қажеттіліктерді қанағаттандыра алады.

•Қорытынды

- Есте сақтаңыздар: ерте жаста дамыған жүктілік ауыр өтеді, босану қиын болады, нәресте әлсіз немесе туа пайда болған ақаулармен туылады! Бірінші медициналық түсіктер жиі бедеулікке, жыныс мүшелерінің басқа да көптеген ауруларына алып келеді. Ерте жыныстық қатынастардан ұлдарға қарағанда жиі қыз балалар зардап шегеді.

Қолданылған әдебиеттер:

- <https://www.zharar.com/kz/kenes/woman/1315-sex.html>
- <https://www.zharar.com/.../ЖЫНЫСТЫҚ+ҚАТЫНАС+ТУРАЛЫ+М...>